

Referat Arbejdsgruppemøde for Certificering

Torsdag d. 27. oktober 2022

Sted: Danish Agro, Kornmarken 1, 8464 Galten

Deltagere: Søren Villadsen (Hedegaard), Emil Dalsgaard (DAKOFO), Keld Caspersen (DLG), Lisbet Vestergaard (DLG), Birthe Arleth (DLF Beet Seed), Heidi Larsen (DLF Beet Seed), Lars Svendsen (DSV), Poul Henrik Eliassen (DSV), Henrik Skovgaard Larsen (Barenbrug), Dot Vittrup (DLF), Peder Lodahl (Vestjyllands Andel), Karen Gundlund Hansen (Danish Agro), Hans Peder Lauridsen (Danish Agro), Niels Jørgen Jakobsen (Danish Agro), Ole Lykke (Nordic Seed), Peter Krog-Meyer (Feldsaaten Freudenberger), Mads Falk Thomsen (Hornsyld Købmandsgaard), Poul Møller (Hornsyld Købmandsgaard), Elzbieta Orłowska (Eurofins), Lisanne Kjær Wieland (Nordic Seed), Birgitte Frislev (Nordic Seed), Søren Houmann (Sejet Planteformodling), Kresten Mathiesen (Brdr. Ewers), Kerstin Jørgensen (NPZ), Jens-Olav Høst Hansen (Vikima), Claus Rasmussen (Vandinter Semo), Gitte Kragh Larsen (ECS Eurocargoservices), Merete Buus (Landbrugsstyrelsen), Maria Boye Simonsen (Landbrugsstyrelsen), Amanda Blichert Christensen (Landbrugsstyrelsen), Ulla Katja Thybo (Landbrugsstyrelsen, deltog via *Teams* under pkt. 10 og 11), Gerhard Deneken (TystofteFonden), Anne Kirkhoff Samsøe (TystofteFonden), Maria Hillerup Jensen (TystofteFonden) og Sigyn Valgrind (TystofteFonden).

Sigyn Valgrind (TystofteFonden) var mødeleder.

I alt 27 firmarepræsentanter fra 19 virksomheder, 3 repræsentanter fra Landbrugsstyrelsen, samt 4 deltagere fra TystofteFonden.

1. Velkomst v/TystofteFonden

Sigyn Valgrind bød velkommen og takkede for den store interesse og opbakning til mødet.

Merete Buus orienterede fra Landbrugsstyrelsen i forhold til styrelsens situation omkring folketingsvalget den 1. november:

Landbrugsstyrelsen meddelte, at det netop udskrevne valg har betydning for, hvad Landbrugsstyrelsen kan og ikke kan gøre. Formelt set, så er styrelsen ikke et forretningsministerium, men vi agerer reelt, som hvis vi var det. Det betyder, at vi ikke kan lave ting, der på nogen måde er politiske, men udelukkende ting af rent teknisk karakter. Det betyder, at styrelsen i forbindelse med alle møder og særligt møder med eksterne repræsentanter overvejer, om vi kan gennemføre dem. Vi har konkret vurderet, at arbejdsgruppemødet for certificering af frø og sædekorn, som er et udvalg under frøudvalgsmødet, er et møde, som vi godt kan gennemføre, men det kan have betydning for tonen i tilkendegivelser fra Landbrugsstyrelsen, hvor vi måske ikke kan være så præcise og fremadrettede, da vi ikke må kommunikere om ting, der kan opfattes politisk. Det gælder også, selvom vi på landbrugsområdet har bred politisk konsensus om retningen, at vi ikke kan agere, som om vi har en ny minister. Det er situationen indtil, vi får en ny regering og minister på plads.

2. Nyheder v/TystofteFonden

Gerhard Deneken informerede om at 2022 har været en god høst og med gode priser. Antallet af anmeldelser viser at der er godt gang i produktionen.

I lighed med alle andre brancher er TystofteFonden også ramt af stigende energipriser, og der vil derfor komme en 2,5% stigning på priserne fra 1. januar 2023.

Bestyrelsen har besluttet at FCS skal fornyes.

I den forbindelse med drift af FCS have vi et strømnedbrud i Skælskør og omegn den 11-10, hvilket forhindrede eksterne brugere adgang til FCS. I løbet af eftermiddagen kom FCS-serveren igen i gang og var tilgængeligt.

Martin Himmelboe er startet i Ph.D. forløb i samarbejde med Videometer, Århus Universitet og Nordic Seed. Martin er stadig tilknyttet TystofteFonden og fortsætter med laboratorieaudits.

Certificeringskoordinator Sigyn Valgrind har fået nyt job til udgangen af januar, og stopper derfor hos TystofteFonden. Vi ønsker Sigyn det bedste fremover.

3. Markkontrollørkurser 2022

Anne Kirkhoff Samsøe orienterede om, at der i 2022 har været afholdt møde for erfarne markkontrollører d. 3. maj og d. 27. september samt kursus for nye markkontrollører d. 4. maj.

Kurserne blev alle afholdt på Dalum Landbrugsskole. Der var god tilslutning til begge dele.

I 2023 afholdes igen møde for erfarne markkontrollører både forår og efterår. Samt selvfølgelig kursus for nye i foråret.

Følg med på TystofteFondens hjemmeside og i nyhedsbrev, her lægges datoer op, så snart de er på plads.

4. Prøvetagningskursus v/TystofteFonden

Der afholdes kursus for nye prøvetagere d. 11 og 12 december. Tilmeldingsfristen er d. 11 november og mere info findes på hjemmesiden eller ved at kontakte certificeringsafdelingen.

Der afholdes kursus for de erfarne prøvetagere d. 29. november med tilmeldingsfrist d. 28. oktober.

Såfremt virksomhederne ønsker at deres kommende prøvetagere skal tage en praktisk prøve FØR kurset er dette en mulighed. Der er intet krav om rækkefølge, blot skal alle prøvetagere deltage i kursus, bestå teoretisk eksamen samt en praktisk prøve for at få autorisation.

5. Kommende ISTA-audit 2023 v/TystofteFonden

Sigyn Valgrind informerede om den kommende TF-ISTA-audit, som bliver i august 2023. I den forbindelse vil der komme henvendelser fra TF til de relevante prøvetagningssteder om at indsende diverse logbøger og dokumentation for prøvetagning. På forhånd tak for hjælpen!

6. Nyt fra Landbrugsstyrelsen v/ Landbrugsstyrelsen

Se efterfølgende punkter.

7. Nyt om revision af EU-reguleringen v/ Landbrugsstyrelsen

Merete Buus informerede:

Kommissionen har oprettet en særlig hjemmeside, hvor der løbende vil blive orienteret om revisionen: [Future of EU rules on plant and forest reproductive material](#).

EU's regulering om handel med frø og andet planteformeringsmateriale, den såkaldte PRM-regulering, er ved at blive revideret. EU-Kommissionen forventer at fremlægge forslag til ny PRM-regulering andet kvartal 2023 med forventet vedtagelse i 2024 efter forhandlinger med Rådet og Europa-Parlamentet.

Landbrugsstyrelsen er i gang med at udarbejde en række positions- og baggrundsnotater jf. de omdelte slides.

Landbrugsstyrelsen opfordrede arbejdsgruppen til at være opmærksomme på denne revision og dens mulige konsekvenser for virksomhederne.

Landbrugsstyrelsen vil allerede nu gerne høre om ønsker og holdninger til den kommende PRM-regulering, herunder:

1) Hvilke emner er de vigtigste for virksomhederne i forbindelse med PRM-revisionen for så vidt angår landbrugsfrø og grøntsagsfrø, herunder afgrøder?

-Er der emner eller forhold, som Landbrugsstyrelsen skal være særlig opmærksom på? Er der noget, som fungerer godt i den nuværende regulering, og som I derfor gerne vil fastholde? Eller er der omvendt noget, som fungerer dårligt, og som I derfor gerne vil have ændret?

-Har I nogle forslag til "fremtidssikring" af den kommende regulering? Er I f.eks. bekendt med nogle udviklinger - det være sig i teknikker eller procedurer - som en fremtidig regulering skal kunne håndtere?

2) Har I nogle kommentarer til de emner, som Landbrugsstyrelsen mener er vigtige, og som vi derfor vil beskrive nærmere i vores positions- og baggrundspapirer

3) Har I oplysninger, som bør indgå i nogle af de foreslåede positions- og baggrundspapirer?

8. Bekendtgørelsesændringer herunder sortsblandinger, vandindhold i sædekorn og økologiske sorter v/ Landbrugsstyrelsen

Merete Buus informerede:

En ændring af sædekornsbekendtgørelsen er udstedt ultimo september vedrørende kriterierne for sortsblandinger for vårbyg i sæsonen 2022/2023.

Pr. 1. januar 2023 forventer vi, at udstede en ændring af sortslisbebekendtgørelsen, som omfatter en opdatering af afprøvningsprotokollerne i bekendtgørelsens bilag 1.

Derudover forventer vi at udstede en ændring af sædekornsbekendtgørelsen som følge af forhold, der er opdaget i forbindelse med udarbejdelsen af virksomhedsvejledningen. Det vil bl.a. omfatte kravene vedr. analyse for vandindhold.

Pr. 1. juli 2023 forventer vi, som følge af vores gennemgang af enhedens bekendtgørelser, at udstede en mindre ændring af bekendtgørelsen om Plantenyhedsnævnet og en ændring af bekendtgørelsen om formering af plantenyheder til erhvervmæssig anvendelse i egen bedrift.

Derudover forventer vi pr. 1. juli 2023 at udstede en ændring af sortslistebekendtgørelsen, som omfatter undtagelserne for økologiske sorter til økologisk brug.

9. Virksomhedsvejledningen v/ Landbrugsstyrelsen

Maria Boye Simonsen informerede om:

At virksomhedsvejledningen er under revision og forventes at være klar til offentliggørelse 1. januar 2023. Vi forventer at sende et udkast i høring ultimo november. Virksomhedsvejledningen erstatter 'Frø og sædekorn 1' og laboratorievejledningen. Desuden er der indarbejdet afsnit om sortsafprøvning og sortsbeskyttelse. Styrelsen er i gang med en afklaring i forhold til analyse af ubejdet/bejdet frø. TZ-analyse vil fortsat kunne benyttes, men ikke reglerne om sekventiel analyse.

10. Eksport – ePhyto, Traces m.v. v/ Landbrugsstyrelsen

Ulla Katja Thybo informerede via Teams om:

Hvordan det går med implementering af TRACES NT og ePhyto i Danmark og hvilke lande, der arbejder på at kunne modtage elektroniske plantesundhedscertifikater:

Plantesundhedscertifikater skal fra d. 1. oktober 2022 anmeldes elektronisk i TRACES NT. Der vil fortsat være krav om de samme oplysninger og dokumentationer for, at styrelsen kan udstede et plantesundhedscertifikat. I finder oplysninger om, hvordan I gør på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, hvor I også kan finde vejledninger og en FAQ, som hjælper eksportører godt på vej <https://lbst.dk/virksomheder/import-og-eksport/eksport-ud-af-eu-plantesundhed/traces-nt/>

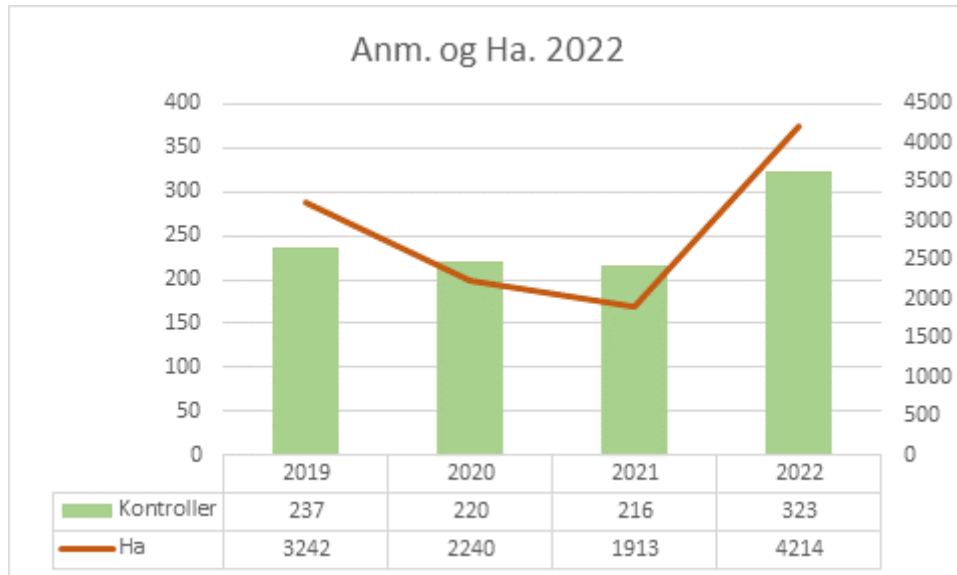
I forhold til eksport af planter og planteprodukter til Rusland, så er der eksportrestriktioner på en række varer herunder afskårne juletræer og planter til plantning, bortset fra frø til udsæd. Eksportforbuddet er gældende for eksport fra EU MS til Rusland. I store træk er de varer, som er omfattet af eksportforbuddet, varer, som kan benyttes i den Russiske industri/produktion og luksusvarer.

I forhold til eksport til Storbritannien, så blev deres skærpelse af importkrav d. 1. juli udsat, hvilket betyder, at der fortsat ikke er plantesundhedskrav på en række varer. Det forventer vi vil komme i slutningen af 2023.

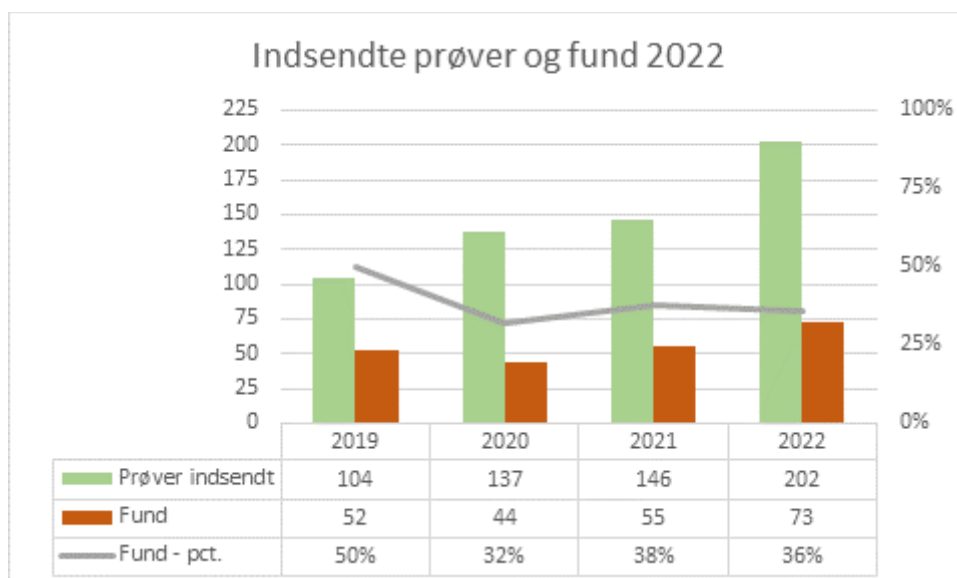
11. Avlskontrol frømarker - plantesundhed v/ Landbrugsstyrelsen

Ulla Katja Thybo informerede via Teams om styrelsens avlskontroller i 2022:

Sæsonen 2022: Antallet af marker i 2022 til marksyn er væsentligt højere end 2021 og tidligere år. Anmeldelserne er gået fra 216 (1923 Ha) til 323 (4214 ha) jf. nedenstående figur.

Ydermere er høsttidspunktet fremrykket pga. det fordelagtige vejr. I forhold til det faktiske syn i frømarkerne og fund af skadegørere, så er der på de anmeldte marker indsendt 202 prøver til analyse ved Fødevarestyrelsens Laboratorium, og der er fundet skadegørere i 73 af de indsendte prøver. Antallet af indsendte prøver pr. anmeldelse og andelen af prøver med fund af skadegørere er forholdsmæssigt på niveau med 2020 og 2021 jf. nedenstående figur.

Den generelle konklusion på sæsonen 2022 er, at den har været hektisk på grund af fordelagtige vækstforhold og en øget volumen, hvilket har trykprøvet kapaciteten i Landbrugsstyrelsen. Derfor er der et klart behov for en øget koordinering og forventningsafstemning i forhold til erhvervet – og deraf følgende fokus på, at vi alle parter må være beredte på, at sæsonen for avlskontrol frømarker skal i gang tidligere på året.

For den kommende sæson 2023 vil Landbrugsstyrelsen (Team Plantetilsyn) invitere til branchemøde ('kick-off') inden sæsonen. Dette bør holdes så tidligt som muligt med henblik på at Landbrugsstyrelsen bedre kan planlægge marksynet. Gerne medio marts – 1. april.

Landbrugsstyrelsen vil undersøge rammerne for marksynets gennemførelse, hvor den tidligere instruks til kontrollørerne har været, at arealerne, som udgangspunkt, skal besigtiges så tæt på høst som muligt, dog inden afmodning/nedvisning. Her vil Landbrugsstyrelsen arbejde på en marksynsmodel, hvor tilrettelæggelsen af marksynet tager hensyn til afgrødeudviklingen i det pågældende år, og at marksynet skal udføres på et tidspunkt, hvor planterne er i aktiv vækst.

Landbrugsstyrelsen arbejder på en generel optimering af de administrative arbejdsgange i ordningen, som kan have betydning for anmeldelsesprocessen for den kommende sæson. Landbrugsstyrelsen vil orientere erhvervet om eventuelle ændringer rettidigt forud for anmeldelse af marksyn. Derudover vil Landbrugsstyrelsen fremadrettet fakturere den administrative udgift/tidsforbrug for behandling/kvalitetssikring af anmeldelser til virksomhederne. Hidtil er kun selve kontrolltiden blevet faktureret.

12. Crash course i at fremsøge dokumenter i retsinformation og på EU-Kommissionens hjemmeside v/ Landbrugsstyrelsen

Merete Buus gennemgik fremsøgning af lovtekster og bekendtgørelser på <https://www.retsinformation.dk/> Man kan i søgefeltet skrive fx 'markfrø'. Første hit vil normalt være markfrøbekendtgørelsen. Man skal være obs på, at det skal være den gældende bekendtgørelse, som man skal vælge.

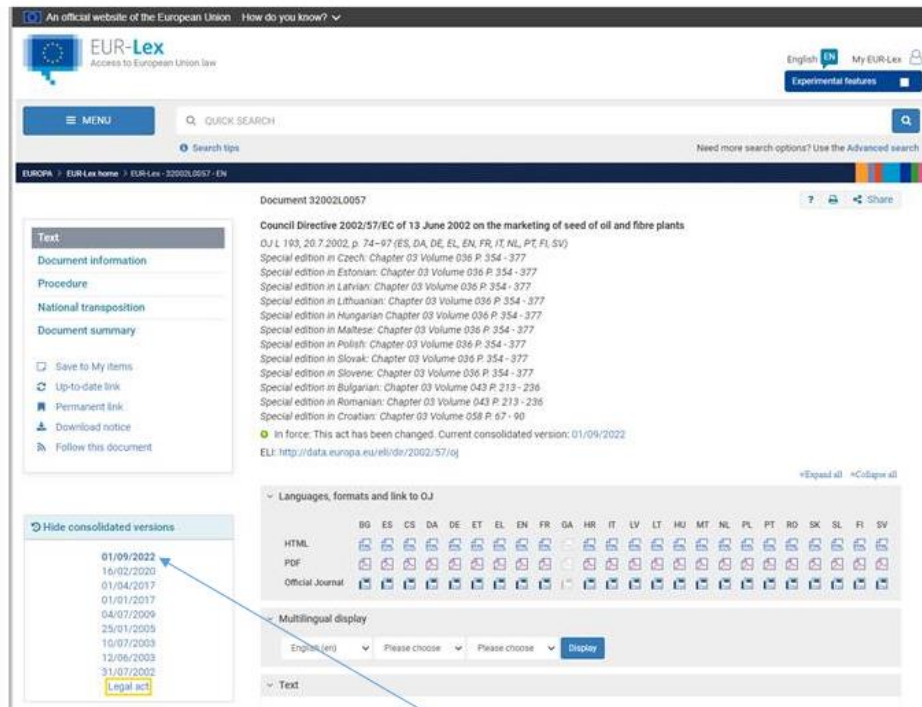
Der var problemer med at tilgå EU-Kommissionens hjemmeside. Markedsdirektiverne kan findes her: https://food.ec.europa.eu/plants/plant-reproductive-material/legislation/specific-legislation_en

Klik på den artsgruppe, som I vil finde EU-reguleringen for, fx 'Oil and fibre plant seed'. Basisdirektivet står øverst 'Directive 2002/57/EC'.

Alternativt kan I - i Google eller anden søgemaskine - skrive 2002/57. Første hit vil normalt være direktivet:

<https://eur-lex.europa.eu> > ALL ▼ Oversæt denne side
32002L0057 - EN - EUR-Lex - European Union
Council Directive 2002/57/EC of 13 June 2002 on the marketing of seed of oil and fibre plants ...
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/57/oj>. Expand all

Hvis I klikker på det, får I følgende side frem:

Klik på nyeste 'consolidated version' i venstre kolonne

Herefter kan I vælge pdf-udgaven af den sprogversion, som I har brug for. Når I har åbnet pdf-versionen kan I trykke Ctrl F og få søgefunktionen frem.

13. Økologisk fremavl – udfordringer med ukrudt og ufremkommelighed v/ TystofteFonden

Anne Kirkhoff Samsøe fremlagde henvendelse fra markkontrollør, der oplever stigende udfordringer med ufremkommelighed pga. ukrudt i økologiske fremavlsmarker. Og opfordrede til drøftelse i salen. LBST påpegede, at dette langt fra var et nyt issue. Der kom input om at:

- Indsætte krav i bekendtgørelser at indføre ”inspektions-spor” i økologiske fremavlsmarker
- Indsætte krav i kontrakter med avlerne om ”inspektions-spor”
- Virksomheder skulle samle op til næste møde i baglandet vedr. egne erfaringer med markkontrol af økologiske fremavlsmarker fx er der arter, der særligt giver udfordringer, hvordan løses/imødekommes disse udfordringer...

TystofteFonden tager punktet op igen ved næste arbejdsgruppemøde, så vi kan følge op på virksomhedernes erfaringer og tilbagemeldinger, mens Landbrugsstyrelsen undersøger kravene.

14. Udfordringer med fejlbehæftede indberetninger/anmeldelser v/ TystofteFonden

Maria Hillerup Jensen informerede om de mest gængse årsager til at indberetninger af partier og avlsanmeldelser ender på fejllisten.

15. Indsendes af vintersæd til kontrolmarken v/TystofteFonden

Fristen for indsendelse af vinterbyg til kontroldyrkning var for første gang 1. oktober i 2022. De øvrige efterårsudsåede arter har fortsat deadline 15. oktober. Anne Kirkhoff Samsøe benyttede lejligheden til at sige tak til alle firmaer for at have været super gode til at overholde deadline både 1. og 15. oktober. Det (og det relativt fine oktober-vejr) har bevirket, at al vintersæd til kontroldyrkning nu er i jorden på Tystofte.

16. Frist for avlsanmeldelser rødsvingel – forslag v/TystofteFonden

Anne Kirkhoff Samsøe informerede om, at rødsvinglerne skrider så tidligt, at den generelle avlsanmeldelsesfrist for græsser 1. maj giver udfordringer i forhold til planlægning og udførelse af efterkontrol. På denne baggrund foreslås 15. april som frist for avlsanmeldelser for rødsvingel (samt bakkesvingel og fåresvingel) i stedet.

DSV og DLF indvendte mod dette med begrundelse at de, da de uploader alle deres forårs-avlsanmeldelser ad én omgang, ville skulle være klar med alle de øvrige anmeldelser allerede den 15. april, hvilket ikke er muligt. DSV foreslog på den baggrund den 20. april og DLF den 25. april i stedet.

Landbrugsstyrelsen og TystofteFonden understregede at uanset hvad, skal det være muligt at gennemføre efterkontroller hvilket ikke er muligt for svinglerne med nuværende anmeldelsesfrist.

Vi tager punktet op igen på næste arbejdsgruppemøde med frist den 20. april.

17. Nyt FCS - status v/TystofteFonden

Gerhard Deneken gennemgik status for arbejdet med det ny FCS:

Efter en omfattende proces er der endeligt besluttet at der skal investeres i et nyt FCS og leverandør er fundet.

Styregruppen er ved at blive sammensat og der er afholdt indledende møde.

Der skal oprettes en følgegruppe og i den forbindelse kan man melde sin interesse for at deltage i gruppen GDE@tystofte.dk. Følgegruppen skal gerne have både prøvetagere, markkontrollører, laboratorier og avlsanmeldere repræsenteret.

18. Debatpunkt fra NPZ: Mulighed for anvendelse af drone til avlskontrol v/NPZ

Kerstin Jürgensen fremlagde sine erfaringer med at bruge droneoptagelser til avlskontrol af hybridrapsmarker.

Der blev generelt taget godt imod erfaringerne. Landbrugsstyrelsen opfordrer til, at NPZ (måske i samarbejde med andre) laver et pilotprojekt, at hvor dronens resultater sammenlignes med en autoriseret markkontrollør.

Samtidig påpeger LBST at man vil skulle rådføre sig med kommissionen før droner eventuelt kan anvendes som supplement til markkontrollen.

19. Eventuelt

Der var spørgsmål vedrørende mulighed for opformering af sorter på UK sortsliste?

Sorter, der udelukkende er på UK sortsliste, kan kun opformeres i Danmark med henblik på eksport ud af EU. De kan OECD certificeres (såfremt de selvfølgelig er på OECDs sortsliste).

20. Næste møde

30. marts 2023 kl. 10 hos Vestjyllands Andel. Nærmere information vil blive sendt ud via mail.